

υπήρχαμε στο τέμενος, ήταν μιά είκόνα της Θεοτόκου ζωγραφισμένη στο δύλο, με τό ενα μέτι βλαμμένο άπω σιφάρια τουφεκιού, πού την έφειξε όλοτε κάποιος Τεύχος. Οι Τούρκοι — διν και ή δύνηρισε δέν τους την — σημειώνοντας με τους χρυσιανούς δύο ή αστερίς αύτος έτιμωροι ήμένως άπ' τη Θεοτόκο. Μόλις δηλαδό ή σιγαλα κάποιος στο δύλο, γύρισε πίσω με δρυμή και τὸν σκότωσε!... Οι χειριστανοί — σε δημήτρης πού φάντασε πιό αξιότατη — διασεβαδόν δύο ή Τούρκος αύτος αύτος ήσκοτούθη, αλλά θεινεσε σ' δηλη την ή ζωή κοντάς από το δέξι ζέρο...

»Φω δεκατέτη είπαν οι Ναοίς της Αθηνᾶς ήταν τὸ διαυμπότερο ἀπό τὰ μουσικανά την τέμενη. Διερμησθή ἀπό τοὺς δεκάνησθες, δηλ. ἀπό τοὺς Τούρκους καλογήρους. Πρώτη δέ ο Μέγας Βελέης, (θυμωνεύοντας για τὶς κατεργαζέσ τους), τοὺς διόξεις τῆς Εὐρώπης καὶ τοὺς στειλή στὴν ἑδρα τὸν θρησκευτικὸν τῶν τάγματος, στὸν Ἰζόνιο, κανεῖς δερψίσης δὲν είπε ίπποτα, διν δὲν είπε πάπει στὸ τέμενος τῶν Αθηνῶν νά προστινήσῃ. Εργάστωνταν λοιπὸν ἐδῶ πολλοὶ δερψίσθηταις, οἱ οποίοι κρεμούσαν στοὺς τοίχους τοὺν ναοῦ σωματιαὶ μετατοπῶν ὑγρασίαν καὶ διάφραγμα παραδέεις σημάτια. Αλλοὶ δὲ ποὺ θεωροῦσαν ἄγιον — κάθε καλογερικὸν τάγμα τῶν Θεωμανῶν ήταν καὶ τοὺς ἄγιους τουν — κρεμούσαν καθένας στοὺς τοίχους μιά σημαντικὴν κατεργασίαν η πρασινοτάτην, σαν ἔκεινη ποὺ πρασοῦν οἱ Σπαρτιάτες.

»Πολλάριθμοι λίγονταν έφερον ἀπό τὸ πλευρά τοῦ ναοῦ. Ἀπό τοὺς λίγονταν ἀδύτους ήσαν τὰ πάλι κρεμασμένες μεγάλες ἐπάγριοις λογοτέλεις, ζαλίζειν, ή ὅποιες, ὅπως φυσικὸν ὁ ἄνεμος ἀπὸ τὴν ἀνοιγματα, κτυπούντας ἡ μιὰ τὴν ἄλλη, κάνοντας μάλισταν διαλύσεται στὸν αὐτὸν... Οι λίγονταν αὐτοὶ ἀνάβονταν μόνο κατὰ τὴν προσευχήν, ἀλλὰ δὲν συντελοῦν καὶ ποὺ νὰ φρατέσται τὸ τέμενος. Η διότι συνήθως είναι μηδένιον στὸ μισοσκόταδο. «Η ἀλήθεια είνε ὅτι, μόλις ἐμπτίκαιε, μιὰ ἔκτατη λάμψη μάς γείτησε στὰ ματιά. «Η λάμψης αὐτὴ προερχόταν ἀπὸ δύο λίθους γνωτερούς, λαμπρούς, τοποθετημένους πολὺ κοντά δ' ἓνας μὲ τὸν ἄλλον, στὸ μεγάλο τούχο, στὸ βάθος τοῦ τεμένους, καὶ οἱ δύοιοι ἀντανακλοῦνται τὰ ταῦτα διὸν πολλούς τοὺς ἀναμμένους, ποὺ ἔγκαραν κοποτάτες λάμψεις. «Οτι πηγαίνων ποντίτερα, ή λάμψη διηγάνεται. Τὸ ἀποτέλεσμα ήταν μεγαλύτερο τὴν νύχτα. Τὸ κρόνομα τῶν δύο μυστηριωδῶν αὐτῶν λίθων μοιάζει μὲ κάρδοντα. Ενας παρόμοιος λίθος ποὺ λέγεται ὡς καθορέτης τοῦ Βιργiliou ποιεῖ εἰλεῖται κατὰ τὸν διπόνον εἴδω ἀλλοτε στὸ θηραιοφυλάκιο τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Διονυσίου, στὴ Γαλλία, εἶναι πολὺ κατοπτερούς τῶν δύο αὐτῶν λίθων κατὰ τὴν λάμψη! Οι λίθοι αὐτοὶ ποὺ φυγονάρησαν στὸ βάθος τοῦ Παρθενώνος, είνε δρογόνοις κατὰ τὸ σχῆμα ἔχοντας καθένας μάρκο τριῶν ποδῶν καὶ πλάτος ἑνὸς καὶ μαστοῦ. Επειδὴ παραπήρομεν ὅτι οἱ Τούρκοι ποὺ μάς συνόδειναν κατέκταξαν τοὺς δύο λίθους μὲ πολὺ σεβασμό, δὲν ἐτούμησαμε νά ζητήσουμε τὴν αἵτια τοῦ παραδόξου φανούμενον. Τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰδίσαμε νάρχεται τὸ Ιμάμης τοῦ τεμένους. Συνδείπετο ἀπὸ μερούς τοῦ λαϊσμανούς καὶ Χοτζέδας, δηλ. κατοπτερούς τοῦ στήν ιερωτάτην τάξη. Λενήτια μικρή είναι αὐτὴ σὲ μάς. Καὶ σταθμάκια μαρούτα στὸ Μουσουλμανικὸν αὐτὸν ιερείτεο μὲ σεβασμό, ἔτουσιν ν' ἀσύνομες τί θά μάς εἴησηνόναν.

Οἱ συνέχισιμες τὴν περιέργη διήγησαν τοὺς Γάλλους περιηγητοῦ στὸ προσεκὲς φύλο τοῦ Μπουκέτου.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Ο ΣΠΑΡΤΙΑΤΗΣ

(Τοῦ ΜΥΛΑΕΡ)

Ποτὲ δὲ μούγειες ή σκλαβιᾶ τ' ὀλόφθο μον κεφάλι
καὶ οὔτε τὸ χέρι μον ποτὲ ἔβδομενά μινσιδά.
Σάν ρέμα λευτέρο βούνοι καὶ σάν πονήλ τὸν ἄγερα,
ζεχίνομα ανέσφατος στὸν κάπιτον ἔκει πέρα,
πον είνε διαμμενή ή Λευτερά στὸν τάρπον τὸν ἥρων,
καὶ δύο ἀγώρων τῷ νέῳ βογγά κατὰ ἀπὸ τῶν ἀρχαῖον
μαρμάρων τὰ καλάποτα. Βγάνει φωνή καὶ λέει :
— Κλέρτη, ἀποτε, πον χωρετᾶς γ' ἀφέντη τὸν κακοδήρο
πον σούκλεψε τὴν Λευτερά, τὸ πλέον ἀτίμπτο σου...
«Ω Λευτερά, ζωής ἀρχή καὶ τῆς ψυχῆς ὑγεία,
καρδιῶν μον, χέρι καὶ σπαθή, δίλα δικούν είνε.
Γά σένα δὲ νά ζεχυρτων, γάλι σὲ δύν πολεμήσω,
καὶ σὲ νά ξινος ἐπαθνιώ, γάια σὲ καὶ νά πεθάνω,
καὶ έπον πληρονομάν ν' ἀρήστο τὸν παδιών μον.
Πέστε με κλέρτη! Νάι, ποδὼν ἀράτεο ἀπὸ τὸν τιμάνων
τὰ πλούτη τους καὶ τῆς σκλαβιᾶς τη γῆ νά τη ομάδω.
Μά για ἀγούσιτε με καὶ ἔμε, έσεις παιδιά τοῦ κάπιτον :

οἱ Κλέρτης πειστερά μπορει νά σᾶς χαρούσι
(ἀπ' δύσα
είχεται δις τώρα... Θέλεται τὴν Λευτερά νά

(διέτε :

'Εδος στ' αἰάτητα βουνά ἔλλεται πάν με βρήτε
καὶ θύ τη φέρουμε μαζή τη Λευτερά
(τοῦ κάτω
με πανηγυρι αληθινόν ψηλά ἀπ' τὰ κορφο
(βούνα.

Μετάφρ. ΑΓ. ΘΕΡΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΔΟΞΑ

Ο ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΣ

Οι ιερός χώρος τῆς Ολυμπίας είχε γείσει ἀπὸ πλήνος κόσμους ποὺ συνέφερονται ἀπὸ τὰ μεριν τῆς χώρας την νά παρενθετή στοὺς μεγάλους ἀγώνας. Μέσου εἶτε ἔβλεπε κανεῖς συγκεντρωμένο τὸ ἄνδος δύλοπλον τῆς Τλληρικῆς νεολαίας. Οι Ἀνθραῖοι διαυρινόνταν για τὴν κάρη καὶ τὴν κομψότητά τους, οἱ Σπαρτιάται για τὸ ἀρρενοπότα κάλλος τουν οἱ Σινθαίτες για τὶς πολύτιμες στολές τουν, οἱ Μιτύληναιοι, οἱ Σάμαιοι καὶ οἱ Μίλειοι για τὰ πλούτια καὶ τὴ μεγαλοπετεία τους.

Οὐαίτο τὸ πλήνος είχε μαζευτῆ γύρω ἀπὸ τὴν ἀγορά, μεσα σὲ μιὰ διαματία καταπάσιν κοιλάδα, διάλα στὸν Ἀλέπιο, διον είλαν ἐγκατασταθή, μαζή με τὸ προτότιτο τους, ἐμποροὶ ἀπὸ δῆλα τὰ μεριν τους. Εδούλεται ποὺ πολυτέλεσται ἄρια ποὺ τὸ ἔσχοναν δικαίωτας ἄτοι, παρείται πολυνόμιμα σημάτια ἐπάνω στὸ ἀντοστόλιο πορφύρα, πό τέρα λαγερόδομοις κοπέλλες ποὺ κόρεναν κάπιο τὸν λίστο τῶν δένδρων.

Ολιγάριθμο τὸ στάδιο ἀντιχρούσε ἀπὸ τὸ θύρων καὶ τὶς ἐπευφήμιες καὶ ὅπος ὁ κόποις βρισκούνται σὲ αἰατάπαστη ταραχὴ περιμένοντας νά ιδη τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀγώνων. Μερικές στιγμές πάλι ήταν τόσο μεγάλη η ἀγορά του πλευρά που παρακολουθούσε τὸ ἀγορονίσματα. Ωστε δὲν ἀγοράζονται οὔτε οἱ παραμισθετέροι φύλων.

Η συγκάνησης διωται καὶ ὁ ἐνδυνασμός ὃντων ἔφεταις στὸ κατακόρυφον, οὐτονούσιας τοῦ περίφυτου Μίλων ὁ Κροτωνάτης, κρατῶντας στὸ πέριοδο τὸν γάλακτον ἀνδράτα του χωρίς να λιγάνη καθέλουν ἀπὸ τὸ βάρος του. Άλλα σὲ λέγο διότι έποιεν αἴρεται περιφρόνηση. Ο Λύσανδρος μὲ τὴν Ἀπολλώνεια καὶ σήκωσταις ἀπάνω τὰ χείρα καὶ, σφραγίστων πρὸς τὸ μέρος τῶν θεατῶν, είτε :

— Θά ἀγονιστῶ για τὴν τιμὴ τῆς δικῆ μοι, για τὴν τιμὴ τῆς πατρίδαι μοι. Καὶ γι' αὐτὸν οὐτονιστῶ μέχρι μενάντον!...
Κι' ἀμένως ἀργούσε η τρομεὶ πάλη. Οι θεαταὶ παρακολουθοῦσαν τὸν γάρων μεταξύ των κορμά τους ἀλευτίαν καὶ κύττασαν ὃ εἶναι τὸν ἄλλον μεταξύ των κορμά τους. Ήταν πολὺ γάρις καὶ πολὺ σωματωδής ἀπὸ τὸ νέο Σπαρτιάτη, τοῦ έροιτε ένα βλέμμα μὲ βαθεῖα περιφρόνηση. Ο Λύσανδρος μὲ τὴν Ἀπολλώνεια καὶ σήκωσταις ἀπάνω τὰ χείρα καὶ, σφραγίστων πρὸς τὸ μέρος τῶν πλευρῶν, είτε :

— Αξαργα οὖλο ἔκεινο τὸ πλήνος, ποὺ διατηροῦσε ὃ τότε ἀπόλυτη σημήνια σε οἱ κορμόταται κειροφροτήματα. Ο Σπαρτιάτης νεανίας με μιὰ διαματία καὶ καπάντας καὶ τὴν ἀνατονή τους δέσμων. Αλλά, για πολλὴ γάρια, κανένας ποὺ τοὺς δύο δὲν εἰρανούνται νὰ υπερεχοῦνται τὸν ἀντίταλο του. Ο Μίλων τοῦ κάποιο προσταθοῦσε νὰ πάση τὸν εὐλύτηστο Σπαρτιάτη που διαρρώνεις κατώθισεν νὰ τοῦ διεπενήνεται μέσον ἀπὸ τὴν ἀθλητικὰ του χέρια. Ή ἀγονία παπατεινόντων δόλων καὶ μέσα στὸ ενιρωτικό στάδιο δέν απογνούντων παρόν τα βαρεύα πατήματα τῶν πλευρῶν. Οι φάντα τοῦ, πάντα με μᾶς νά πονούν, ἐνώ τὰ δάκτυλά του είχαν λιθῆ καὶ τὸ γόνατά του είχαν λυγίσει...

Μολιτάντα, άποντας τὰς ἐνθαρρυντικὲς κραυγές ποὺ τοῦ ἐρχόνταις παλαίστασιαν, κατέβαλε, για μιὰ φράσια δάκρυα, δῆλη τον τὸν προστάθεια στηνεγκαμένη ἄμμο τοῦ σταδίου. Τὸ πλήνος τοὺς παραπολούσθων διεβρέχοντας τὴν στεγνούμενη ἄμμο πού τὸ σταδίον. Τὸ πλήνος τοὺς παραπολούσθων δένει τοῦ παρόντος εἰδεῖταις καὶ τὸν σφιγγή σάν με καμιάς τανάλια. Ή νίκη του διωταὶς ήταν ἀνώνυμη πειά, γιατὶ δὲν ἐσφιγγεῖ στὰ στήθη του παρόν ένα πτώμα. Ο Λύσανδρος ἐμενες ἀνάσθιτος καὶ ἀπὸ τὸ στόμα του κυλούσταις καταμαρπούσια. Τὸ πονώκια παλληκάρια είχε πεθάνει...
Η λίτη τοῦ κόσμου μολς είδε τὸ τραγικὸ τέλος τοῦ γενναιού Σπαρτιάτου.

Οταν, σὲ λίγο, ἔγινε η διανομή τῶν βραβείων, οἱ στέφανοι τοῦ νικητοῦ προσεφέρθησαν τὴν Σπαρτητή, τὴν πατρίδη τοῦ νεκρού, οἱ οποιοι δέν είχε ηττηθῆ ἀπὸ τὸν αἰτίατο...
Η φήμη τοῦ νεκροῦ Ολυμπιανού διαδόθηκε ἀμέσως σ' δῆλη τὴν Ἑλλάδα, τὸ δόνομά του συνοδεύτηκε ἀπὸ τὸ γενικὸ έπιπλο τῆς χώρας καὶ πρός την τοιν τοῦ αποφασίστηκε νὰ τοῦ διανομής στὸν Όλυμπο, δίελα στὸν αἰδηψόντα κατάρρητα τοῦ Μίλωνος τοῦ Κροτωνάτου...

